SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2709

av Mursal Isa och Jacob Risberg (båda MP)

Stärkt järnväg i Dalarna för klimatet, industrin och regional utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i den nationella planen för transportinfrastrukturen ska överväga att prioritera investeringar som stärker järnvägskapaciteten i Dalarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för utbyggnad av dubbelspår på sträckan Borlänge–Falun för att öka kapaciteten för person- och godstrafik samt förbättra punktligheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att prioritera åtgärder på Dalabanan som ökar kapaciteten, förbättrar punktligheten, kortar restiderna och möjliggör minst timmestrafik med långväga persontåg mellan Stockholm och Borlänge under högtrafik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att prioritera investeringar och underhållsåtgärder på järnvägsstråken Ludvika–Västerås, Storvik–Fagersta och Västerdalsbanan för att stärka kapaciteten för person- och godstrafik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att prioritera investeringar i Inlandsbanan för att stärka kapaciteten för

godstransporter samt bidra till ett mer robust transportsystem och ökad transportberedskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige behöver en transportpolitik som prioriterar klimatomställningen. En av de viktigaste åtgärderna är att stärka järnvägen så att fler människor och mer gods kan transporteras på räls i stället för på väg.

Dalarna har en strategiskt viktig roll i det svenska transportsystemet. Länet har ett starkt näringsliv med stora behov av effektiva godstransporter. Samtidigt är många människor beroende av väl fungerande tågförbindelser för arbete, studier och fritidsresor. Besöksnäringen, som är en viktig del av Dalarnas ekonomi, är också beroende av hållbara och tillgängliga transporter.

Trots järnvägens stora betydelse finns betydande brister i kapacitet, underhåll och restider. Enkelspår, begränsade möjligheter till tågmöten och eftersatt infrastruktur leder till förseningar och begränsar utvecklingen av både person- och godstrafiken. Det försvårar också överflyttningen av transporter från väg till järnväg.

Staten ansvarar för en väl fungerande nationell järnvägsinfrastruktur. Investeringar i järnvägen i Dalarna är därför inte enbart regionala satsningar. De stärker Sveriges klimatomställning, industrins konkurrenskraft och ett sammanhållet transportsystem i hela landet.

Långsiktiga investeringar gör järnvägen mer attraktiv för både resenärer och företag. Kortare restider, tätare avgångar och bättre punktlighet gör att fler väljer tåget i vardagen.

Dalabanan – en strategisk järnväg för hela Sverige

Dalabanan är en av Dalarnas viktigaste järnvägsförbindelser och har betydelse långt utanför länets gränser. Stråket knyter samman Mora och Dalarna med Sala, Heby, Uppsala och Stockholm samt ger anslutningar till Arlanda och övriga Mälardalen.

En väl fungerande Dalabana är viktig för arbetspendling, utbildning, besöksnäring och näringsliv. Banan knyter samman arbetsmarknader och ger människor bättre möjligheter att bo och arbeta på olika orter.

Dalarna är en av Sveriges största besöksdestinationer. Besöksnäringen skapar arbetstillfällen, bidrar till företagande och har stor betydelse för länets ekonomi.

Dalabanan ger besökare möjlighet att resa hållbart till fjällturism, idrottsevenemang, kulturarrangemang, traditionella högtidsfiranden och naturupplevelser. En utvecklad järnväg gör det enklare att välja tåget framför bilen, både för kortare och längre resor.

Dalabanan har också stor betydelse för arbetsmarknaden. Tätare avgångar, kortare restider och bättre punktlighet gör att fler kan arbetspendla mellan orterna längs banan och till större arbetsmarknader som Uppsala och Stockholm. Det stärker företagens möjligheter att rekrytera kompetens och ger människor större frihet att bo kvar samtidigt som de arbetar eller studerar på annan ort.

Möjligheten att resa med tåg till högre utbildning och andra studieorter är också viktig. Ett tillgängligt järnvägsnät stärker möjligheterna till utbildning och arbete utan att människor behöver flytta från sin hemort.

För näringslivet är tillgängliga och tillförlitliga transporter avgörande. En väl fungerande persontrafik underlättar arbetspendling, tjänsteresor och kompetensförsörjning. En utvecklad godstrafik förbättrar samtidigt möjligheterna att transportera varor effektivt och klimatsmart.

Dalabanans utveckling gynnar därför inte bara Dalarna. Den stärker sambanden mellan norra och mellersta Sverige och den växande Mälardalsregionen. Den ger också storstadsregionerna bättre tillgång till den arbetskraft och kompetens som finns i mindre orter.

För att utnyttja denna potential krävs ett tydligt statligt ansvar för investeringar, underhåll och kapacitetsförbättringar. Ökad turtäthet, kortare restider och förbättrad kapacitet bör prioriteras. Målet bör vara minst timmestrafik med långväga persontåg mellan Stockholm och Borlänge under högtrafik samt en restid på under två timmar, med goda anslutningar vidare mot Mora och övriga Dalarna.

Dubbelspår mellan Borlänge och Falun

Bergslagsbanan är en av de viktigaste järnvägsförbindelserna i Dalarna och har stor betydelse för både persontrafik och godstransporter. Den är en viktig länk för industrin i Bergslagen och för människors resor mellan länets orter.

En särskilt angelägen investering är dubbelspår mellan Borlänge och Falun. Sträckan förbinder två av Dalarnas viktigaste orter och har stor betydelse för arbetspendling, utbildning och näringsliv.

Dubbelspår ger tätare trafik, bättre punktlighet och kortare restider. Det skapar också bättre förutsättningar att utveckla både regional och långväga persontrafik samtidigt som godstrafiken kan öka.

Ökad kapacitet ger stabilare trafik och färre förseningar. Det stärker järnvägens konkurrenskraft gentemot bilen och gör det möjligt för fler att välja klimatsmarta resor.

Bergslagsbanan behöver också långsiktigt underhåll och fortsatta kapacitetsförbättringar för att möta framtidens transportbehov.

Stärk järnvägsstråken för industri och gods

Järnvägen mellan Ludvika och Västerås har stor betydelse för industrins transporter och för persontrafiken i södra Dalarna. Framtidens transportbehov kräver ökade statliga investeringar och bättre underhåll. Högre kapacitet och förbättrad standard kan minska restiderna, öka punktligheten och ge utrymme för fler tåg.

Järnvägen mellan Storvik och Fagersta är en viktig del av järnvägsnätet i Bergslagen. Förbättrad kapacitet och långsiktigt underhåll behövs för att möta en växande efterfrågan på järnvägstransporter och för att stärka möjligheterna att flytta gods från väg till järnväg.

Västerdalsbanan har potential att bidra till både regional utveckling och hållbara godstransporter. För att bättre kunna nyttjas krävs investeringar i kapacitet och standard. Ett förbättrat signalsystem och fler mötesspår ökar banans funktion och möjliggör effektivare trafik. Mötesspåren bör kunna ta emot godståg på upp till 550 meter för att stärka godstransporterna och öka järnvägens konkurrenskraft.

Inlandsbanan – en viktig resurs för hållbara transporter

Inlandsbanan har stor betydelse för näringslivet och transportmöjligheterna i stora delar av Sverige. Banan har också potential att spela en större roll i arbetet med att flytta godstransporter från väg till järnväg.

För att utnyttja denna potential behövs ökade statliga investeringar. Satsningarna bör främst stärka möjligheterna till ökad godstrafik samt förbättra banans kapacitet och funktion.

En utvecklad Inlandsbana bidrar till ett mer robust och hållbart transportsystem och ger näringslivet bättre möjligheter att välja järnvägen framför lastbilstransporter.

Staten måste ta ansvar för järnvägens utveckling

Järnvägen är en nationell angelägenhet. För att Sverige ska klara klimatomställningen, stärka industrins konkurrenskraft och skapa förutsättningar för hållbar tillväxt i hela landet krävs långsiktiga investeringar i järnvägsinfrastrukturen.

Dalarna har stor betydelse för svensk industri, godstrafik och besöksnäring. Länet är också en viktig del av det nationella järnvägsnätet och binder samman flera arbetsmarknadsregioner. De investeringar som behövs kan därför inte enbart ses ur ett regionalt perspektiv. De är en del av Sveriges nationella infrastruktur och klimatomställning.

Ökad kapacitet, kortare restider och bättre punktlighet gör tåget mer attraktivt för både resenärer och företag. Det stärker möjligheterna att flytta transporter från väg till järnväg, minskar utsläppen och förbättrar näringslivets konkurrenskraft.

Staten behöver därför långsiktigt prioritera investeringar i Dalabanan, Bergslagsbanan, Västerdalsbanan, järnvägen mellan Ludvika och Västerås, sträckan Storvik–Fagersta samt Inlandsbanan.

Det handlar om att bygga ett transportsystem som är hållbart, robust och sammanhållet. Det handlar också om att ge människor i hela landet möjlighet att resa klimatsmart och att skapa goda villkor för företag att växa och utvecklas.

En starkare järnväg i Dalarna är inte bara en investering i regional utveckling. Det är en investering i Sveriges klimatomställning och konkurrenskraft.

Mursal Isa (MP) *Jacob Risberg (MP)*